

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la inadmisibilitatea recursului în anulare

declarat în cauza penală privind învinuirea lui

Ion Coadă

(art. 151 alin. (1) Cod penal)

Dosarul nr. 4-1re-63/2023

Nr. PIGD 1-17009965-01-4-1re-18082023

Chiar dacă instituția recursului în anulare a fost abolită la 01 septembrie 2023, recursurile în anulare declarate până la acea dată se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora; Recursul ordinar declarat peste termen; Recurs în anulare vădit neîntemeiat.

30 octombrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Instanța de fond: Dumitru Cherdivară

Curtea de apel: Dmitrii Fujențo, Liudmila Caracuianu și Andrei Mironov

Instanța de recurs: Nadejda Toma, Ion Guzun, Liliana Catan

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Sergiu Barbăneagră în interesele condamnatului Ion Coadă,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,

Lilia Roic-Botezatu

Ghenadie Eremciuc, *judcători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Ion Coadă s-a născut în anul 1997 în or. Cimișlia. El a fost învinuit în temeiul art. 151 alin. (1) Cod penal de vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață.

2. Condamnatul a fost apărat în această procedură de avocatul Sergiu Barbăneagră.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură generală. Prima instanță l-a găsit vinovat pe Ion Coadă de comiterea infracțiunii prevăzută la art. 151 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de cinci ani, iar executarea acesteia fiind suspendată în baza art. 90 alin. (1) Cod penal, pe un termen de patru ani. Instanța de apel a admis apelul formulat de avocatul Serghei Postică în interesele părții vătămate Viorel Vremeș, a casat parțial sentința primei instanțe în partea stabilirii pedepsei. Curtea Supremă de Justiție a declarat inadmisibil recursul declarat de avocatul Sergiu Barbăneagră, ca fiind depus peste termen.

4. La 01 august 2023, avocatul Sergiu Barbăneagră a depus recurs în anulare în care solicită casarea deciziei curții de apel și a curții supreme de justiție.

5. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 04 octombrie 2017 și s-a finalizat în 08 decembrie 2017. Prima instanță a examinat cauza în perioada 12 decembrie 2017 – 07 februarie 2020. Instanța de apel a examinat cauza începând cu 13 martie 2020 până la 21 decembrie 2020. Instanța de recurs a examinat cauza între 23 decembrie 2022 și 01 februarie 2023. Dosarul a ajuns din nou la Curtea Supremă de Justiție la 18 august 2023.

ÎN FAPT

6. Ion Coadă a fost învinuit că, la 02 septembrie 2017 spre miezul nopții fiind într-un sat din r-nul Cimișlia, în urma unui conflict apărut cu Vremeș Viorel, a luat din automobil o bătă de lemn și i-a aplicat lovituri în regiunea capului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală vătămare corporală gravă. Acțiunile lui Ion Coadă au fost calificate conform art. 151 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi drept vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății care este periculoasă pentru viață.

7. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 07 februarie 2020, Ion Coadă a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de cinci ani, iar în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de patru ani. Tot prin aceeași sentință a fost admisă acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Viorel Vremeș și s-a dispus încasarea prejudiciului material în mărime de 17 191,36 lei, prejudiciul moral în mărime de 100 000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 9000 lei. Prima instanță a constatat că scopul pedepsei penale v-a fi atins, chiar dacă inculpatul nu v-a executat real pedeapsa.

8. La 21 ianuarie 2020, avocatul Serghei Postică în interesele părții vătămate Viorel Vremeș a contestat sentința cu apel, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, prin care lui Ion Coadă să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră sub formă de închisoare pe un termen de șase ani cu executare în penitenciar de tip închis.

9. La 21 decembrie 2020, Curtea de Apel Comrat a admis apelul avocatului părții vătămate, Serghei Postică, a casat parțial sentința și a pronunțat o nouă hotărâre referitoare la stabilirea pedepsei. Astfel, lui Ion Coadă i s-a impus o pedeapsă sub formă de închisoare pentru o durată de șase ani, cu executare în penitenciar de tip închis. Instanța de apel a motivat necesitatea casării hotărârii atacate prin faptul că instanța de fond a stabilit o pedeapsă prea blândă pentru Ion Coadă, având în vedere circumstanțele cauzei.

10. La 08 decembrie 2022, avocatul Sergiu Barbăneagră a contestat decizia cu recurs, solicitând casarea acesteia și menținerea sentinței primei instanțe. În opinia avocatului, instanța de apel eronat a casat sentința în partea stabilirii pedepsei, stabilindu-i condamnatului o pedeapsă mai aspră.

11. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01 februarie 2023, recursul a fost declarat inadmisibil, ca fiind depus peste termen. Instanța de recurs a motivat că recurentul a omis termenul legal de declarare a recursului, iar omiterea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Instanța de recurs nu a considerat întemeiate argumentele avocatului formulate în sprijinul repunerii în termen a recursului, subliniind că inculpatul Ion Coadă ar fi trebuit să fie conștient de examinarea cauzei sale de către instanțele superioare. De asemenea, instanța de recurs a precizat că Ion Coadă a aflat despre existența deciziei instanței de apel pe 7 iulie 2022, în momentul arestării sale la aeroportul din Roma, însă a depus recurs abia în luna decembrie.

12. La 01 august 2023, avocatul Sergiu Barbăneagră în interesele condamnatului, a depus recurs în anulare prin care solicită casarea deciziei instanței de recurs și a celei de apel, indicând că acestea au fost afectate de viciu fundamental care a îngrădit drepturile și libertățile condamnatului Ion Coadă. Recurentul invocă că instanța de apel a examinat cauza în lipsa condamnatului, fără respectarea procedurii legale de anunțare în căutare a ultimului, fapt ce rezultă

că condamnatul nu a cunoscut de existența unei decizii de condamnare cu executare reală pedepsei, ceea ce a dus la omiterea termenului legal de contestare.

13. La 18 august 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat procurorului depunerea referinței la recurs. În adresa instanței a parvenit referința procurorului Pavel Guțan, care solicită declararea recursului ca fiind inadmisibil, deoarece argumentele invocate nu constituie un viciu fundamental.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

14. Instituția recursului în anulare a fost abolită prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Totuși, această modificare nu are efect asupra recursurilor în anulare depuse până la 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3¹) al acestei legi:

„Recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.”

15. Până la 01 septembrie 2023, partea relevantă a art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, care se referea la temeiurile pentru recurs în anulare, era următoarea:

„(1) Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată...”

16. Conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală:

„44) viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată – încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale;”

17. Conform art. 454 Cod de procedură penală:

„Recursul în anulare poate fi declarat în termen de 6 luni de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești.”

18. Art. 456 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală prevedea următoarele:

„(2) Admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție o va decide un complet format din 5 judecători, fără citarea părților, în camera de consiliu, în baza materialelor din dosar.

(3) În cazul constatării condițiilor prevăzute la art. 432 alin. (2), completul format din 5 judecători va decide asupra inadmisibilității recursului înaintat prin decizie motivată adoptată în unanimitate, iar în cazul constatării condițiilor prevăzute la alin. (4) al articolului menționat, completul va trimite prin raport recursul în anulare pentru judecare Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție.”

19. Conform art. 457 alin. (1) Cod de procedură penală (redacția în vigoare până la 31 august 2023, când au intrat în vigoare modificările operate prin Legea nr. 245 din 31 iulie 2023):

„(1) Judecarea recursului se face cu citarea procurorului, avocatului și celorlalte părți. Participarea procurorului și a avocatului în ședința instanței de recurs este obligatorie. Neprezentarea inculpatului, părții vătămate, părții civile și părții civilmente responsabile legal citate, precum și a reprezentanților lor nu împiedică examinarea recursului, însă dacă este necesar, instanța de recurs poate recunoaște prezența lor obligatorie, informându-i despre aceasta. ...”.

20. Art. 13 alin. (5/1) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, după modificările introduse prin Legea nr. 224/2024, prevede următoarele:

„(5¹) ... Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.”

21. Conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală:

„(2) În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.”

22. Conform art. 231 alin. (4) Cod de procedură penală:

„(4) termenele calculate pe luni expiră la sfârșitul zilei respective a ultimei luni.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

23. Având în vedere prevederile art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție (a se vedea para. 26), în pofida prevederilor art. 456 alin. (2) Cod de procedură penală (a se vedea para. 25), admisibilitatea recursului în anulare este examinat de un complet din trei judecători ai Curții Supreme de Justiție.

24. Recursul în anulare examinat a fost declarat în mai puțin de șase luni de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de recurs, adică a fost depus în termen.

25. Examinând recursul în anulare, Curtea Supremă de Justiție trebuie să răspundă la întrebarea dacă există temeiul prevăzut de art. 453 alin (1) Cod de procedură penală, adică dacă hotărârea irevocabilă atacată este afectată de un viciu fundamental, eroare de drept comise la judecarea cauzei în cadrul procedurii precedente. Curtea Supremă de Justiție a explicat deja ce înseamnă viciul „viciului fundamental” în cauzele penale nr. [1re-83/2023](#) și [1re-85/2023](#). Viciul fundamental există dacă sunt întrunite cumulativ următoarele elemente:

- a) a fost stabilită o încălcare a normelor de procedură;
- b) această încălcare este „gravă”;

c) încălcarea a afectat soluția din hotărârea pronunțată.

26. Curtea Supremă de Justiție de asemenea a notat în cauzele de mai sus că, având în vedere că pune în discuție un lucru judecat, recursul în anulare nu poate reprezenta un recurs ordinar repetat. Pentru a admite recursul în anulare, gravitatea încălcărilor trebuie să fie considerabil mai mare decât cele care pot servi drept temei pentru admiterea recursului ordinar.

27. În continuare, urmează a fi examinat dacă viciile invocate sunt probate și reprezintă un „viciu fundamental” în sensul art. 453 alin (1) Cod de procedură penală.

Existența „viciului fundamental” în această cauză

28. Completul observă că instanța de recurs nu s-a pronunțat asupra argumentelor invocate în recursul ordinar referitor la soluția instanței de apel privind modificarea pedepsei penale. Prin urmare, aceste aspecte nu pot constitui un punct de analiză în cadrul ordinii recursului în anulare.

29. Referindu-se la criticile formulate de recurent asupra soluției de tardivitate pronunțate de instanța de recurs în procedura recursului ordinar, completul de judecată menționează că aceste critici sunt neîntemeiate. Instanța de recurs a apreciat corect că termenul pentru declararea recursului ordinar, care a fost omis, era 8 decembrie 2022, în raport cu decizia instanței de apel pronunțată pe 21 decembrie 2020.

30. Completul de judecată nu poate reține argumentele avocatului, conform cărora instanța de apel a examinat cauza penală în lipsa condamnatului, acesta neavând posibilitatea reală de a cunoaște despre existența unei decizii de condamnare la închisoare. Totuși, materialele cauzei demonstrează contrariul: în ședința din 7 februarie 2020, când s-a pronunțat sentința primei instanțe, nici condamnatul, nici avocatul său ales nu s-au prezentat. Totuși, avocatul a fost informat despre data și ora ședinței, fapt confirmat prin avizul de recepție a citației, care poartă semnătura sa (vol. II, f.d. 9). Mai mult, atât condamnatul, cât și avocatul său au primit copia sentinței, dovadă stând avizurile de recepție cu semnăturile lor (vol. II, f.d. 39, 40).

31. De asemenea, atât condamnatul, cât și avocatul erau conștienți de examinarea cauzei în instanța de apel, întrucât, fiind citați, au confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele dosarului (f.d. 62). În această situație, instanța de apel, având în vedere prevederile art. 321 alin. (5) din Codul de procedură penală, a dispus anunțarea în căutare a condamnatului Ion Coadă la data de 14 octombrie 2020 (vol. II, f.d. 121-122), iar pe 26 octombrie 2020 a fost deschis dosar de căutare pe (vol. II, f.d. 131). În pofida eforturilor instanței de apel de a asigura prezența avocatului Valeriu Stănescu și a condamnatului în cadrul ședinței de judecată, aceștia au ignorat citațiile și nu s-au prezentat. În acest context, instanța de apel corect a decis să examineze cauza în lipsa lui Ion Coadă,

cu participarea avocatului Vladimir Cimpoeș, care asigură asistența garantată de stat.

32. În această speță, nu se poate invoca încălcarea dreptului la un proces echitabil din partea autorităților naționale atâta timp cât comportamentul părților este dolosiv. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat în jurisprudența sa constantă că părțile au obligația de a se informa, la intervale rezonabile, despre stadiul procesului de care sunt conștiente și de a lua măsurile necesare pentru protejarea dreptului de acces la instanță (a se vedea hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina, nr. 3236/03, din 3 aprilie 2008).

33. Completul de asemenea notează că admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Soluția instanței de recurs privind declararea recursului ordinar ca fiind tardiv, corespunde normelor procedurale aplicabile speței. Argumentele invocate în recursul în anulare nu relevă nicio încălcare a legii. În asemenea circumstanțe, *a fortiori* nu a existat un viciu fundamental.

34. Prin urmare, conform art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, art. 456 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală (versiunea în vigoare la data depunerii recursului în anulare),

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul în anulare declarat de avocatul Sergiu Barbăneagră în numele condamnatului Ion Coadă împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 01 februarie 2023.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Lilia Roic-Botezatu

Ghenadie Eremciuc